

“ҒАЛЛА БАНК” - ДЕХКОННИНГ ИШОНЧЛИ КЎМАКЧИСИ!

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ПОЛВОННИНГ ОНАСИ

Кўшининг сўйимга боқилаётган тўрт яшар ҳўкизи ёғоч қозикни сиқдириб тўрт томонга қараб чопаркан. Бобоқул исми киши ҳўкизининг занжиридан ушлаб тортади. Лекин кўчи етмайди. Уч-тўрт метрга чопиб бориб ахирини қўйиб юборади.

Уша ерлик Наҳимдин полвон чўққан ҳаракат қилиб "зўравон"нинг занжиридан тортади. Лекин ҳўкиз уни шопирлатиб сурғалаб кетадики, зўрга занжирни ушлаб борарди.

Наҳимдин полвоннинг онаси айвонда нон ёпаётган экан. Баланд гавдали, елкалари кенг аёл эғнига қора чакмон кийиб, белини арқон билан боғлаганча ўз иши билан банд эди.

Ҳўй бола, ҳўкизни қўйиб қобор, қўчининг етмаси нима қиласан! – деди дўрилдоқ овоз билан ва яна қўшиб қўйди. – Белингни юлиб кетади-ку!

Полвон ҳаллосланганча ҳўкизни тўхта та олмасдан борарди. Шунда она чопиб бориб, ҳўкизни занжиридан ушлаб бир силкиб торган эди, жонивор таққа тўхтади.

Полвоннинг онаси ўғлига қараб: – Ичагини чиқиб кетса қайтасан, муштдай бошинг билан ҳолинга қарамайсан! – деди.

Икки марта Ўзбекистон чемпиони бўлган ўғил лом-мим демай турарди.

Ҳўкизнинг эғасига полвоннинг онаси: – Кўшини, молингни энди юввош бўлди, олиб кетинг, ҳеч кимни сурғаламайди, – деди.

Ола ҳўкиз туёғини шиқиллатиб борарди. Бунда не сир бор экан-а?

Х.ЭШОНКУЛОВ

ЭЛНИНГ НАЗАРИДАН ҚОЛМА

Сардорбек Гадовев ўз қишлоғидаги бир вақтлар таълиқли, қўн тармоқли бўлган ҳўжаликни раис бўлди.

Қишлоқ қалбига йўл топиш ўрнига мансабу бойлигини пеш қилиб дўқ уришдан нарига ўтмади. Иши ўнганмаслигига қўзи етган, бойлигини қўпайтириш пайига тушди. Хўсуйлаштириш баҳонасида ширкат мулкни яқинларига бўлиб берди. Арзон баҳолаб, пул ишлади. Сўнгги қилмиши эса ҳаммасидан ошиб тушди. Ҳафтада бир мартаба бериладиган сўз олиш наватини ҳам 2 мартаба сини қўшни ширкатларга сотиб, охири ишдан кетди. Шундан сўнг...

Яқинда у ҳамқишлоғи Расул аканинг ўғил уйлантириш тўйида одамлар билан рубарў бўлди. Вижор билан "Мерседес"дан тушган, аввалгидай "раис бува"лаб қарши олишларини кутди. Пешвоз чиқувларини бўлмағач, ўртароққа ўтиб, бўш курсига ўтирди. Унга одамлар эътибор беришмади. Йиллар давомида ўзи катнашган тўйларни "ёчиб берадиган", табрик сўзи айтди-ган Гадовевга бу гал сўз ҳам тегмади. Санъаткорларнинг дилини сеҳрловчи қўй-қўшиқлари-ю рақосаннинг хиром айланиши, ёшларнинг бахтиёрликлари унга татимасди. Аксига олиб, ёнидаги киши – механизатор Маҳмуд ака ҳам "раис"нинг гапига гап уламади. Саволларига қисқа қилиб жавоб қайтарди-ю, ўнг томондаги ҳаммаси билан сўхбатини давом қилдираверди. Томоҳида берилди. Умирида илк бора бундай аҳволга тушган Сардорбек биринчи оғдат тортилган, қандай келган бўлса шундайлигича даврани тарқ эди.

У қайтар экан, "туманда ягона" машинаси ҳам, қўшқават гиштин уйио ичигади чўддек гиламлар, чет эл гарнитуралари ҳам қўнғилга таскин беролмасди. Ҳозиргача даврада шўҳ-хандон ўтирган оддий кишиларни ўзидан бахтли сезди. Ҳаёт зарбасига илк бор дўқ келганини англаб чўқур кўрсинди. Одам эл назаридан қолмасин экан.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
Хоразм вилояти.

"СЕН КИМНИНГ ЎҒЛИСАН?"

Расул ака бригадир билан келаверди. Далани чекка-ла-аб... Турғунлари қизди. Узоқдан эшак минган бола кўринди. Бригадир тикилиб қаради:

– Расулбой, ўғлингиз шўшиб келяпти, тинчликмикан?
Расул ака лол! Эшакдаги боланинг қўзи, юзи худди Расул аканинг қўзи, юзи! Уғилларига қўйиб қўйгандай ўхшайди. Ё одам одамга менгзармикан?

– Э-э, бу... – каловланди Расул ака.
– Хув бола, кимнинг ули бўласан? – деди бригадир.
– Жонқишлоқдаги Қудрат аканинг ўғлиман, – бола эшагини "их-их"лаб шўшиб кетди.

Расул аканинг юраги симиллади. Худди неча йиллардан бери кўрмаган ўғлини кўргандай...

Расул аканинг ҳаёлидан тумонни, ҳайронлиқни, бир нима ўтиб юрарди: "3 та ўғлимнинг қўши, қўзи, юзи, бўйи – ўзимники! Тўртинчи ўғлим ҳеч менга ўхшамайди. Фейлиям бошқача. Нега шундай? Худдонинг ишимикан?" Йўқ, Бездовалик барибир қўнғилдан кетмади. Охири, ўзига ўхшамайдиган, тўртинчи ўғлини – Алмардонни мотоциклга миндириб, Жонқишлоққа, Қудрат ака-ниқига борди. Юрагида озгина кўркув... Гўмониймондан оздиради. Қудрат ака қандай одам, қандай тушунади? Ниманидир баҳона қилиб, бир қараб қайтаман-да, – деди Расул ака ўзига.

Қудрат ака ўқитувчи экан. Туш пайти. Бешта ўғил билан чой ичиб ўтирибди. Меҳмонни қўриб ҳаммаси ўринларидан туришди. Қудрат аканинг ўғиллари қаторига бориб, Алмардон ўтирди. Расул ака қўзларига ишонмайди, ўғли Алмардон Қудрат аканинг ўғилларининг худди ўзи! Бир туки бошқа эмас.

– Жонқобил ўғлим, бу ёқдан ўтиринг! – деди Қудрат ака. "Эшак миниб ўтган бола" – Жонқобил Расул аканинг ёнига ўтирди. Гоҳо тасодифларда ҳикмат бўлади. Алмардон ҳам, Жонқобил ҳам ўз жойини топагандай эди. Расул ака янада ҳайрон. Қудрат ака Алмардонга синчков-синчков қараб қўйди...

Охири аниқланди. Алмардон ҳам, Жонқобил ҳам бир кунда 1988 йил 4 апрелда туғилишган. Иккови ҳам Шеробод туғруқхонасида дунёга келишган. Иккови ҳам 7 апрел куни соат 11 дан 35 минут ўтганда уйга руҳсат берилган. Шу лаҳзада нима бўлгану икки чақалоқ алмашиб кетган. Ота-оналар тақдир ҳазилини тушунишди, ўз-ўзининг боласини оладиган бўлдилар. Аммо Жонқобил ҳам, Алмардон ҳам "Мен бошқа уйга бормайман, шу уй менинг уйим" деб, йиғлаб туриб олишди. Ноилж... икки оила бунга ҳам кўнди. Ҳозир Расул акалар билан Қудрат акалар дўст-қадрдон, бориш-келиши бўлиб кетишди.

Ментгор ОЛЛОМУРДОВ

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

Шахарлар	Картошка	Сабзи	Пиез	Бодринг	Помидор	Гуруч	Мол Гўшти	Қўй Гўшти	Сўт литр	Тухум дона
Тошкент	190	85	85	550	270	550	1600	1850		75
Андижон	125	30	75	350	100	400	1300	1600	60	65
Наманган	115	47	45	250	75	350	1200	1600	75	57
Фаргона	145	53	85	475	115	625	1450	1850	110	62
Самарқанд	125	55	55	190	60	485			135	55
Жиззах	150	65	55	375	125	425	1400	1500	200	58
Гулистон	130	75	47	90	80	425	1500	1700	103	65
Термиз	150	120	50	150	50	400	1200	1500	100	50
Қарши	135	65	45	325	90	450	1200	1500		53
Бухоро	153	40	58		100	425	1300	1300	95	61
Навоий	135	41	47	250	90	540	1250	1300	150	61
Урганч	160	65	70	350	60	400	1100	1100	90	48
Нукус	175	57	78	400	170	525	1200		125	58

Ушбу маълумотнома Европа Кенгашининг ТАСИС Программаси доирасида қишлоқ ҳўжалик маркетинг информация системаси ва экспериментал қишлоқ ҳўжалик унвуржи бозори проекти томонидан республика вилоятларидаги тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда тайёрланган.

“ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ, АЛБАТТА, ЕНГАМИЗ!”

(Боши 1-бетда)

Айниқса, аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш, ирригация-мелиорация ишларини яхшилаш бўйича мазкур қарорга биноан катта ҳажмдаги ишлар адо этилганини таъкидлаш лозим. Яхшиши, далилларга мурожаат қилайлик: 97 километрлик сув қувурлари ишга туширилиб, 205 та аҳоли яшаш пунктлари ичимлик суви билан таъминланди. "Канарас" сув омборидаги станцияга 4 та насос қурилиб, суткасига 200 минг кубометр тоза ичимлик суви етказиб берила бошланди. Бу сув омборидан Туя-ўйин-Нукус сув тозалагич иншоотида қадар 4,5 километрлик туташтириш қувурлари ўрнатилди. Бу йўналишдаги наватдаги босқич Кўнғирот-Мўйнок сув ўтказгичи қурилиши бошланди. Йўловларни сув билан таъминлаш ҳам қўлга олинди. Умуман, қарорда кўзда тутилган ишлар барча иншоотларда олиб бориламоқда. Масалан, қурилаётган қорхоналар 1-сон бирлашган дирекцияси томонидан 637,4 миллион сўмлик 40 та насос қурилиши ва реконструкция қилиниши, 197 миллион сўм ҳажмида 14 километрлик канал реконструкцияси амалга оширилиши лозим эди. Ҳозиргача шундан 837 миллион сўмлик иш адо этилди. Шундан салкам 250 миллион сўми "Бўстон" канали қурилишига сарфланди. 28 та насос станциялари ишга туширилди. Қарорга биноан коллектор-дренаж сувларини тозалаш чора-тадбирларида 887 миллион сўм капитал қўйилмалар кўзда тутилган эди. Каналларда 32 та насос станциялари ўрнатилди. Коллекторларда эса 16 донна муваққат насос станциялари ишга туширилди.

– Маълумки, Вазирлар Маҳкамасининг қарорини бажаришда банклар тизими зиммасига ҳам аниқ вазифалар белгиланган эди. Унинг ижроси қай даражада бўлаяпти?

– Сув танқислиги келтириб чиқарган салбий оқибатларни енгилаштиришда банклар самарали фаолият кўрсатди. Ўрта ва кичик бизнес субъектларига ишлаб чиқилган лойиҳалар асосида тижорат банклари 276,2 миллион сўмлик кредит берди. Фермер ва деҳқон ҳўжаликлари, шунингдек, жисмоний шахсларга илгари берилган кредитлар мuddати бир йилга узайтирилди. – Халқ банки томонидан йил охиригача қайтариллиши лозим бўлган қўйилмалар индексияси сентябр ойидаёқ тўлаб бўлинди. Шунини мамнуният билан таъкидлашни хоҳлар эдим, ўзларидан юз берган қийинчиликларга қарамасдан барча вилоятлар меҳнаткашлари бизга зудлик билан қўмак бердилар. Бундай бегарас қўмақлари учун Тошкент шаҳри, Андижон, Фаргона, Сурхондарё, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё ва Бухоро вилоятларидан, қўллаб-қувватлаб йиғинлари жамоаларидан миннатдор

миз. Улар кўп миқдорда озиқ-овқат, моддий-техника ресурслари, дори-дармонлар етказиб беришди. Шунингдек, "Экосан" халқаро жамғармаси, "Ўзавтойўл", "Ўзбекистон темир йўллари" компаниялари аяқидан ёрдам қўлини чўзди.

– Тимур Камолович, сув тақчиллиги келтириб чиқарган муаммоларни ҳал этиш учун яна қандай тадбирлар қўрилиши керак, деб ўйлайсиз?

– Авваламбор, бир нарсани айтишимиз зарур, сув танқислиги туфайли юзага келган оғир шароитда халқимиз Ўртбошимизнинг оталарча ғамхўрлигини ҳис қилган ҳолда сабот-матонат, ҳамжиҳатлик билан астойдил меҳнат қилмоқда, қийинчиликларни бартараф қилаётир. Чўнки, буларнинг вақтинча эканлигини ҳис этиб, келажакка яхши ният, умид билан яшамоқда. Бу учун, биринчи наватда муҳтарам Президентимизга чўқур миннатдорчилик изҳор қиламиз. Иккинчидан, Амударё бўйларидидаги истеъмолчиларни сув билан таъминлаш бўйича тенг шароит яратиб бериш учун сув захира-ларидан фойдаланишда алоҳида режимга амал қилиш, аниқ ҳисоб-китоблар олиб бориш, бошқаришни қатъий назоратга олиш лозим деб ўйлайман. Бир сўз билан айтганда, Орол денгизига Амударёдан оқиб келиши лозим бўлган сувдан тегишли "насиба"си берилиши адолатдан бўлур эди. Чўнки, айна пайтдаёқ сув тақчиллиги юз бериши, бу борада янада каттароқ муаммолар пайдо бўлиши бизни ташвишга солаяпти. Шу нарса аниқки, Қорақалпоғистоннинг шимолида жойлашган ўн битта туманларнинг барчасида бугдой эчкимасдан қолиб кетди. Сабаби, барча сазй-ҳаракатларга қарамасдан, бу худудда кузги бугдой экиш учун сув билан таъминлаш имкони бўлмади. Учунчидан, илгари ўрнатилган қўлда сув чиқаришга мўлжалланган насослар ер ости сувларининг пасайиши оқибатидан сув бермай қолди. Шу муносабат билан қўл насосларининг қувурларини чўқурроқ ўрнатиш, насослар сонини қўпайтириш, уларнинг кимёвий таркибини доимо ўрганадиган ва насосларни таъмирлашни таъминлайдиган ташкилот тўзилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Вазирлар Маҳкамаси қароридида белгиланган чора-тадбирлар ижроси махсус ҳукумат комиссияси мажлисларида мунтазам равишда қўриб чиқилиб, тўла амалга оширилиши изчил назоратга олинганлиги, барча соҳаларда кўрсатилган ғамхўрликлар қорақалпоғистонликлар руҳини кўтармоқда. Ана шу катта диққат-эътибор халқимизни эзгу ишларга ундамоқда.

– Сермазмун сўхбатингиз учун ташаккур.

Сўхбатдош:
Абдурахмон ИСКАНДРОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

(Боши 1-бетда)

Энди эса анча-мунча ортга чекинишга тўғри келади. 1990 йилнинг 29 июл куни эди. Разолатнинг катта-кичик кўчаларида беармон тентираган икки безори Санграбод маҳалласидаги қасбсобоҳнада учрашиб қолишди. Уларнинг мудҳиш машваратлари чоғида одатда тил-забонсиз жонлиқларнинг сўнгги манзили ҳисобланган қўшонада бегуноҳ бир инсон учун ҳам ажал ҳўми қўйилган эди.

Йўқ, асли мақсад қотиллик эмас, маҳалладаги ўзига тўқ хонадонлардан бирига ўйрикликка кириш эди, холос. Даставвал ҳаммаси силлиқ кечди. Эргаш-хон аянинг ҳовлисида икки босқинчининг ярим кечаси девор ошиб кирганини ҳеч кимса пайқамасди. Кексаларнинг уйқуси сергак бўлади. Бир ҳовлида ёлғиз ўзи яшайдиган онахон бежо қадам товушидан уйғониб кетди.

– Ҳў, ана, жон керак бўлса, борингни чиқар!

Арвоҳсифат шарпаларнинг қўрқинчли таҳдиддан шўрлик кампирнинг ҳўши учди. Бор овозда қичқириб, маҳалла-қўйни ёрдамга қақаришга чоғланди. Қилмишлари фўш бўлишидан қўрққан Маҳмадқодир чангаддек қўллари билан ожизанинг оғзини беркитди. Меҳр-шафқат ҳиссидан маҳрум Ҳамидулла эса қўлидаги пичоқни кампирнинг тўғри келган ерига санча бошлади...

Энди талон-тарожни бошлаш учун ҳеч қандай тўсиқ қолмаганди. Фақат қиёфасига одамзодга ўхшаш икки ваҳийи қўлга илинган нарсани олиб жуфтаникни ростламоқчи бўлишди. Бироқ, бу хунрезлик иккала қотилга қамлик қилди, чамаси, бир мусулманин бегуноҳ қони оқган уйга ўт қўйишди. Улар бу билан жиноят изларининг бутунлай йўқо

МУНОСАБАТ

Бутун дунёни тахликага солган терроризмга қарши кураш бугун барча тинчликпарвар кучларни бир мақсад сари бирлаштираётир.

ОГОҲЛИККА ДАЪВАТ

Бу борада ҳукуматимиз сиёсатини ҳамда Президентимиз Исроим Каримовнинг Ўзбекистон ҳукумати-нинг халқаро терроризм ўчоқларини йўқ қилиш борасидаги ҳаракатлари юза-сидан берган баёнотини ва шу масалада ЎзА муҳбири билан бўлган сўхбатларини бугун халқимиз қўллаб-қувватламоқда. Шаҳар ва қишлоқларда терроризмга қарши митинг ва йиғилишлар бўлиб ўтмоқда.

Тошкент вилоятининг Охангарон тумани чегарада жойлашган. Куни кеча туман ва вилоят прокуратурасининг ташаббуси билан "Терроризм оқибатлари ва огоҳликка даъват" мавзусида туман ва шаҳар фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар барчани огоҳлик ва ҳушёрликка қорлаб, юртимизда эл тинчлигини сақлаш учун нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақидаги ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

А. МАХМУДОВ

АДОЛАТ ҒОЛИБ ҲАМИША БЎЛГАН

Сирдарё вилоятининг Ховос тумани марказида бу йил Истиқлолнинг 50 йиллиги муносабати билан Хотира хийбони очилди.

У бугун туманда яшаб меҳнат қилаётган турли миллат ва элат вакиллариининг муқаддас қадимжоларидан бирига айланиб қолган. Хийбондаги Мотамсаро она ҳайкали пойига гулчамбар қўйётган келин-куёвга қўзим тушганда, узоқ уйга толдим ва шундай ҳўлосага келдимки, ховосликда хотирани қадрлайдиган халқ. Вилоят туманлари орасида биринчи бўлиб ҳашар йўли билан бунёд этилган мазкур Хотира майдони ҳам ана шу фикримизнинг тасдиғи. Икки гектар майдон худуди тўлиқ турли манзарали да-

ИЗҲОР

ни ташкил этадиган ободонлаштирилди. рахт кўчалари ўтқа-зилди.

Маиллақатимиз чегарасининг маълум қисми мазкур туманнинг жанубидан ўтади. Бу эса уларнинг бошқалардан-да кўпроқ ҳўшёр ва огоҳ бўлишларини талаб қилади.

11 сентябр куни Америка Қўшма Штатларида содир этилган мудҳиш жиноят барчамизни ҳўшёр тортирди. Шу жумладан, туман меҳнат аҳлини ҳам. Улар мазкур воқеа муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Баёнотини ўқиб-ўрганиб, уни қўллаб-қувватламоқдалар.

Ҳўкимлик томонидан ташкил этилган тарғиботчилар гуруҳлари жойларда, меҳнат жамоалари, маҳалла аҳли, пахтакор ва ҳашарчилар ҳўзурида бўлиши, терроризм ҳақида, унинг оқибатлари, терроризмга қарши айна қўнларда олиб борилаётган кураш ҳақида тушунириш ишларини олиб бормоқдалар.

Тумандаги 6 қишлоқ фуқаролар йиғини, 49 та маҳалла фаолларининг шу кеча-кўнундаги ишлари мақтовга лойиқ. Улар ҳамқишлоқларини ҳамма ҳўшёр бўлишга, огоҳликка даъват этишяпти.

– Аҳоли тинч-оёқсизлаша яшаб, меҳнат қилмоқда, – дейди туман ҳўкимни Рустам Турдиев. – Чегарага яқин қишлоқларимизда ҳам ҳамма ўз иши билан банд. Биз терроризм нима эканлигини яхши биламиз. Ўртбошимиз бу офатга қарши курашни анча олдин жаҳон минбарларида кўтарган эди. Мана, нихоят жаҳон ҳамжамияти бу балого қарши биргаликда кураш бошлади. Адолат ҳаммиса ғолиб бўлган. Ва ҳаммиса ғолиб бўлишига ишонамиз.

Мотамсаро Она ҳайкали пойига гулчамбар қўйётган келин-куёвни қўриб яна шундай фикрлар ҳаёлидан ўтди: Ховос туманидаги оилалар сони биттага қўпайди. Бугун келин бўлиб бораётган синглимиз хонадонда тўй. Демак, хурсандчилик. Бошинг ана шундай хурсандчиликлардан чиқмасин, ховосликлар, дегим келади.

Мамадади АҲМЕДОВ

ДЕНОВНИНГ КАТТА КАРВОНИ

Сурхондарёнинг катта карвони – Денов тумани пахтакорлари давлатга 43990 тонна хом ашё сотиб, шартномавий режани бажарди-лар.

Сувнинг танқислиги йил бошиданқоқ туман пахтакорларини қаттиқ имтиҳонлардан ўтказди. Эҳтиёт қисмларнинг, минерал ўғитларнинг етишмаслиги тақчилликлари дарт устига чипқон бўлди. Азотли ўғитларнинг таъминоти етмиш фоиз атрофида "ўралашиб" қолди. Пахтакорлар экиннинг қувватини бардам қиладиган қалийли ўғитларнинг рангини кўрмади. Демокчимизки, деновликлар ана шундай мураккаб шароитда ўн тоннаси кам 44000 тонналик хирмон яратишга муваффақ бўлдилар.

Янги асрнинг дастлабки йилида туман раҳбарияти янгиланди – Деновга ёш, айна чоғда вазим Абдулҳаким Эшмуродов ҳоким бўлиб келди. Унинг раҳбарлик услуби, ташкилотчилик ва тад-

ХУШҲАБАР

биркорлик фазилатлари тумандаги ижтимоий "об-хаво"ни ўзгартириб юборди. Одамларда меҳнатга муносабат ўзгарди. Минерал ўғитлар танқис бўлиб турган бир пайтда туман маҳалларининг 60000 тоннадан зиёд маҳаллий ўғит тўплаб, келишилган нархларда деҳқонларга сотиши жуда асқотди. Бу тадбирнинг нечоғли самара берганлигини пахтакорлар бугун қўриб турибди-лар.

– Чигитни плёнка остига экишда гап кўп экан, – дейди туман ҳокимининг биринчи ўринбосари, туман қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармасининг бошлиғи Абдусамат Ҳожиқўлов. – Бу йил 1400 гектар майдонга ана шундай усулда чигит эккан эдик, жуда яхши бўлди. Сувни кам ичгани билан ҳосил мўл бўлди ва эрта пишди, юқори навларга сотганимиз учун катта даромад олдик. Шунинг учун келгуси йил 3000 гектар майдонга чигитни плёнка остига экишимиз.

Ха, бир мақолда айтилганидек, одамзотнинг қўлидан келмайдиган иш йўқ – деновликлар бу йил ана шу ҳақиқатни амалда исботладилар.

Ўз муҳбиримиз.

КЕНГАШ ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Қишлоқ ва сув ҳўжаллиги вазирлигининг ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди.

Унда вазирлик тизимидаги қорхона ва ташкилотларда ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастури бажарилишининг жорий йил 9 ойлик аяқу-лари ва кузги-кишки даврда бажариладиган зарур чора-тадбирлар ҳамда бошқа масалалар атрофида муҳокама этилди.

Йиғилишни республика Бош вазирини ўринбосари, Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирини Агрот

ИЗЛАНИШ ИНҚИРОЗДАН ЧИҚҚАН ХЎЖАЛИК

Нима бўлди-ю, сўнгги йилларда Касби туманидаги "Талишбе" ширкат хўжалигидан барака кетди.

Ишлар ўлда-жўлда. Беш йилдан буйи давлатга пахта сотиш режаси бажарилмай келинган. Бир вақтда вазиятдан чиқиш учун хўжалик раҳбарлиги алмаштирилди. Жорий йил бошидан хўжалик раҳбарлиги қила бошлаган Ботир Исомов биринчи гада ширкат аъзоларининг меҳнат интизомини кучайтирди ва уларнинг ҳаётини муаммоларини хал этишга киришди. Боси, ташвиш, камчиликларни имкон қадар оз бўлган ҳодим ўз вазифасига виждонан ёндашишни Ботир ака яхши биларди. Оксиколлар ва фаоллар билан суҳбатлашди, хўжаликнинг қайси тармоқларида муаммолар борлиги ҳусусида кенгашди.

Шунингдек, иш қўлининг сўз бўлса, машаққатинг оз бўлур, деган ақидага риоя қилиниб, хўжаликка меҳнат самараси юқори бўлган замонавий техникалар олиб келинди. Шундан сўнггина асосий ишга киришилди. Эрта баҳорда 436 гектар майдонга "С-65, 30" навли чигит экилди. Барча агротехника тадбирлар ўз вақтида сифатли амалга оширилди. Натижа эса қўйилган зид бўлди. Қийғос очилган "оқ олтин"ни нес-нобод қилмасдан йиғиштириб олиш мақсадида талишбеликлар баҳамжиҳатликда мавсумга киришди. Машаққатли меҳнат эвазига 1190 тонналик хирмон яратилиб, режа муддатидан аввал бажарилди. Айни дамда улар ҳосилдорлиқни ҳар гектаридан 30 центнерга етказишга ҳаракат қилмоқдалар.

Ҳа, энди даромад ҳам юқори бўлади. Деҳқон қўли пул қўрғач, унинг муаммолари камайд, турмуш тарзи яхшиланади, ҳаёти фаровонлашади, меҳнати самарали бўлади.

Абдулла АЙЗОВ

(Боши 1-бетда)

Гавҳар Расулова, Мусаллам Турсунқуловлар бошлиқ оилалар 20 кунда 100-120 минг сўмдан даромад қилишди. Ҳар бири 3 тоннадан пахта терган Гавҳар Расулова билан Бувиражаб Юсуповлар 66 минг сўмдан нақд пул санаб олишди. Бу рағбат учун берилган мукофотлардан ташқари, албатта.

Зарафшонликларнинг ибратли ишларини тумандаги орта қолаётган бирор хўжалик фаолияти билан таққослаб кўриш ниятида эканимизни айтдик.

-Бу йил Жомбойда қоқоқ хўжалигининг ўзи йўқ. 18 хўжаликнинг барчаси йилни ёруғ юз билан яқинламоқда, дейди туман ҳокими Пирмат Ўсаров.

Қойил! Ишлашни истаганлар имкон топадилар дегани шу бўлса керак-да.

Гўзалкент – кейинги йилларда пахтачилик соҳасида қоқоқ туманлар қаторига тушиб қолди. Ўтган йилни 2-4 центнердан ҳосил олиш билан яқинлаган хўжаликлар ҳам бўлдики, бу ҳақда ёзишга уяласан киши. Афсуски, бу йилги аҳвол ўтган йилдагидан бат-

тар бўлса баттар. Келинг, яхшичи "Дўстлик" ширкат хўжалиги, "Навбахор" деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасига қарашли фермерлар далаларидаги ҳосилни йиғиштириб олишда ёрдамга келишган Самарқанд

БИРИДАН СУЮНАСИЗ, БОШҚАСИДАН КУЙИНАСИЗ

кишлоқ хўжалик институтининг 1030 нафар талабаси қандай кутиб олинган, уларга қай даражада шароит яратиб берилгани ҳақида тўхталайлик.

-Ахир, бизлар бу ерга пахта теримида қишлоқ меҳнатқашларига ёрдамлаштириш учун келганимиз, хўжалик муаммоларини хал қилишга эмас, дейди институт пахта штабининг бошлиғи, проректор Ш.Раҳмонов. - Энг аввало, далада тоза ичимлик суви топилаётган. Ҳаммом масаласида гапирмасак ҳам бўлади. Талабаларимиз аҳолининг уйларида тарқатилиб жой-

Бу ҳақда туман раҳбарларидан неча бор ёрдам сўрадик, натижа бўлмади.

Талабалар билан ҳам суҳбатлашдик. Агроинженерлик факультети 1-босқич талабалари Зухро Мирзаев, Улуғбек Носировлар дангал гапни айтишди: йўл азоби терим суръатига салбий таъсир этмоқда. Меҳнат ҳақимиз овқат пулини ҳам қолламайпти. Энг ёмони ўша озгина пулни ҳам вақтида ололмаёямиз. Масалан, "Лазиз-Латиф" фермер хўжалиги даласидан терган 8 тонна пахтаимизнинг ҳақи халигача берилмади. Далада тушлик қилишда қийналаёямиз. Бирорта

фермер ёки бош пудратчи далада чой кайнатишни ҳаёлига ҳам келтирмайди. Буниси етмагандек, техника етишмайди, деган баҳона билан иссиқ овқатимизни 2-3 соатлаб кечиктириб, совутиб олиб келишади.

Бу қадар эътиборсизликдан воқиф бўлган газетхон учун қолган гаплар айтилмаса ҳам ҳақиқий манзара аён бўлиши аниқ. Ушбу хўжаликларда йиллик режанинг ярми ҳам урдаланмай қўллангани сабаблари ҳам батафсил изоҳ талаб этмаса керак.

Таассуфки, тумандаги қолган хўжаликларнинг аксарияти ана шундай ноҳушлик гирдобда. Туман раҳбарлари йил бўйи йўл қўйиб келган камчиликларни, талабчанлик, қаттиққўллик кўрсатмаганликларини хаспўшлаш учун табиат инжиқчилигини, сув тақчиллигини рўқач қилишлари табиий. Сўнгги баҳона ҳам шу. Аммо, теримни уюшқоқлик билан ташкил эта олмаётганликларни, ҳатто, хашарга келганларга оддий шароитларни ҳам яратиб бермаётганликларни учун ҳам табиат айбдорми?!

Ўқтам ҚУРБОНОВ,
Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ.

ШОЛИ ХИРМОНЛАРИ ЮКСАЛМОҚДА

Қуй Чирчиқ туманидаги Алишер Навоий номи халқ корпорацияси асосан шолчиликка ихтисослаштирилган. Мазкур хўжалик миришкорлари жорий йилда 2508 гектар майдонга шоли экиб, парваришладилар. Шолкорларнинг бетиним меҳнати зое кетмади. Давлатга 7040 тонна шоли топширилиб, йиллик шартномавий режа бажарилди.

Бу муваффақиятни таъминлашда ишни ташкил этишнинг оилавий пудрат усули аҳамияти катта бўлди. Оилавий пудратчилардан Озод Акбаров, Орип Дўсимов, Омонгелди Мусаев, Валерий Тхай, Петр Лигайлар ҳар гектар ердан 70-75 центнердан хирмон кўтаришди.

СУРАТЛАРДА: 1. Хўжаликнинг илгор шолкорлари Омонгелди Мусаев, Валерий Тхай. 2. Янги ҳосил. Шавкат АБДУЛЛАЕВ олган суратлар.

ЧОРВА БАРАКАСИ ДЕҲҚОНЧИЛИККА БОҒЛИҚ

(Боши 1-бетда)

Ердан нотўғри фойдаланиш ва туپроқ қатламнинг турли сабабларга (эрозия, шўрланиш) кўра унумдорлигини пасайиши натижасида биоқатламдаги мувозанат ва биологик жараёнлар механизми бузилади. Бунга йўл қўймаслик учун эса деҳқончиликда ерга эътиборни ошириб бориш лозим.

Бу борада маҳаллий ўғитлар катта аҳамиятга эга. Мамлакатимиздаги сугориладиган майдонларнинг 1 миллион гектарининг ҳар гектарига 20 тоннадан гўнг солганимизда, 20 миллион тонна гўнг керак, бу бир йил ичида ишлаб чиқарилган гўнгдан яримдан кўпрогини ташкил қилади.

Аҳоли ва хўжаликлардаги мавжуд моллардан 38956,2 минг тонна гўнг (органик) ўғит ишлаб чиқарилади, бу эса мамлакатимиздаги сувли 3308,8 минг гектар ерга 11,81 тоннадан гўнг келади. Туپроқ унумдорлигини яхшилайдиган шундай ўғитнинг ерга солимаслиги оқибатида экинлар ҳосилдорлиги кескин пасайиб бораётди. Айримлар бунини сув камлигига, қургочликка боғлашади. Бу аслида нотўғри фикр. Ерларга қанча қўн нури солинса шунча кам сув талаб қилади.

Яна бир мулоҳаза. Мустақил бўлганимиздан сўнг галла мустақиллигига эришдик. Эндиликда, сувли ерларнинг кўпчилиги қисмида икки марта экин экиб ҳосил оламиз, икки марта ерга маъданли ўғит соламиз. Натижада сувли ерларга органик ўғитларни қўн солишни тақозо қилмоқда.

Чорва молларидан бир йилда етарли-

ча органик ўғит ишлаб чиқарилади. Демак, ўз ишига янгича ёндашган мутахассис раҳбар маъданли эмас, балки албатта органик ўғитдан фойдаланишни ўз олдиға асосий вазифа қилиб қўйиши керак.

Агарда туман, хўжалик раҳбари ва мутахассисларига "Сиз нима учун далада гўнг чиқармайсиз", десангиз, "Хўжаликларда мол қолмади-ку", деб жавоб берадилар. Ваҳоланки, мамлакатимизда 1991 йилга нисбатан ҳамма турдаги чорва моллари бугунги кунда 15-45 фоизга кўпайган.

Туман ва хўжаликларда бу масалани хал қилишнинг жуда осон йўли бор. Бунинг учун аҳолига ва гўнгни далага ташиб чиқарувчиларга ҳақ бериш тўғриси ташкил қилинса, бир йилда далада гўнг 20 миллион тоннадан кўп органик ўғит чиқариш мумкин. Бу эса ҳар гектар сугориладиган ерга 6 тоннадан гўнг келади. Хозирги кунда қишлоқлардаги ҳар уч оилани биттасида биттадан эшак ароба бор, улар йилнинг қўн вақти бекор туради. Шуларни ишга солиш керак. Бунга ёқилғи, тележка керак эмас. Гўнг берувчи деҳқонга ва ташиб далага чиқарган арабаскага бир килоига 1-1,5 сўмдан ҳақ берамиз десак, ҳамма майдонини органик ўғит билан тўлдирарди. Бунинг учун уларга ўз вақтида иш ҳақи берилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Юқоридагилардан келиб чиқиб қуйидагиларни тақдир қиламиз.

Чорва молларидан олинадиган 38956,2 минг тонна гўнгнинг қанчада ярмини ҳар йили сугориладиган май-

донларга чиқаришни қатъий ер картограммаси асосида ташкил қилиш керак. Ҳамма туманларда агрокимлабораториялари ташкил қилиш улар доимий равишда туپроқ таркибини ўрганиб бориб, хўжаликларга агрокартограмма қилиб бериши лозим. Органик ўғитларни далага чиқариш учун ҳар бир ширкат хўжалиги ва фермерлар арабаси бор оилалар билан шартнома қилиб, шартномада бир килоига қанчадан пул берилиши, ҳар неча кунда меҳнат ҳақи тўлиниши ҳам аниқ кўрсатилиши даркор.

2002 йилда ҳар бир туманда маҳаллий ўғит чиқарилган майдондаги гўза, галла ва сабзавотнинг ҳосилдорлигини алоҳида ҳисобга олиб, унинг самардорлигини аниқлашни агарном ва ҳисобчилар доимий равишда назорат ва ҳисоб-китоб қилишни талаб қилиш керак.

Пахта, галла, сабзавот экиладиган майдонларда беда алмашлаб экинчи қатъий равишда қўриқ қилиш бугунги кун талабидир. Барча ширкат ва фермер хўжаликларининг ҳисобидида ерларни ҳаммасида нури солиш системаси бўйича қанчада гўнг 1 гектар ерга 20-25 тоннадан нури солишни жорий қилиш лозим. Бу эса ерлар маҳсулдорлигини мунтазам ошириб беришга, пировардида ҳам деҳқончилик ҳам чорвачилик ривожига хизмат қилади...

Суннат КУБАЕВ,
Алижон АББОСОВ,
кишлоқ хўжалик фанлари
номзодлари.

-Кейинги йилларда улоқ, кўпқари ҳам деймиз, сал камайиб бораётгандек...

-Тўғри. Авваллари аксарият тўйларда, байрамларда улоқ ташланарди. Ҳозир камроқ. Совринлар ҳам майдалашиб кетяпти. От кам, отга қизқиш кам. Лекин бизнинг Тўрақўрғонда улоқчи полвонлар кўп. Ҳосил байрамлари улоқсиз ўтмайди. Сотволди ака Фафоров ўзи раис ўтган. Зўр улоқчи ҳам бўлган. Ҳозир ўғли Мухибилло ўрнида раис. У ҳам улоқчи. Яхши чопади.

-Улоқ ташланадиган катта тўйларга, ҳосил байрамларига тақдир қилиб туришга керак?

-Албатта. Тақдир қилинган заҳоти ҳар қандай ишнинг йиғиштирилиб ўчиб боради. Борғунча талпиниб, юрагим ўйнаб кўкариб қолам. Бунинг ишқи бошқача-да. Унинг ҳуморини ҳеч нарса босолмайди. Улоқни ушлаганда жоним қиради.

-Водийда таниқли улоқчи полвонлар кўпми?

-Кўп. Фарғоналик Абдураҳмон полвон, андижонлик Шерхон полвон, Машариф полвон...

-Армонингиз борми, Файзулла полвон?

-Бу дунёда армонсиз одамнинг ўзи борми, ака. Отаним, онамни шундай қушларга етмай, бизни ҳузуримизни кўрмай ўтиб кетганлар... армон.

-Қишлоқ ҳаёти" ўқувчиларига тилакларингиз.

-Дунё тинч бўлсин. Юртимизда тўй-тантаналар кўп бўлсин.

-Саломат бўлинг! Таширингиз учун яна бир бор ташаккур.

-Сизга ҳам раҳмат.

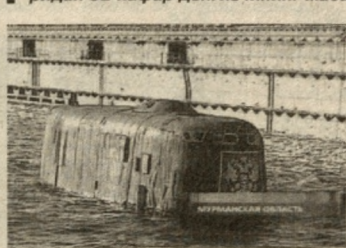
Суҳбатдош:

Ортиқали НОМОЗОВ.

ЕТТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ЖАСАДЛАР ЧИҚАРИБ ОЛИНМОҚДА

Россия Ҳарбий денгиз флоти штабининг маълум қилишича, "Курск" атом сув ости кемаси ички бўлма-ридан 32 нафар денгизчининг жасади чиқариб олинди.

Айни дамда Бош прокуратура терговчилари ҳамда криминалистер "Курск"нинг 2000 йил август ойида Баренц денгизи тубига гарк бўлиши сабабларини ўрганишмоқдалар. Ушунда 118 нафар кишидан иборат кема экипажи бахтсизликка учраган эди. Мутахассислар фикрича, "Курск" ичиндан чиқариб олинган жасадлар сони тобора ортиб бормоқда.

ЕЧИМИ ТОПИЛМАЁТГАН МУАММО

10 кунлик босқиндан сўнг, Исроил армияси Вифлеем ҳамда Бейт-Жала шаҳарларини тарк этди. Аммо, Тель-Авив шимолидаги Хадерада давом этаётган тўқнашувларда қанчада 4 киши қурбон бўлиб, 10 нафари яраланган.

Иордан дарёсининг гарбий қирғоғидаги Тулкарм шаҳрида эса исроилликлар кетаётган автобусга ҳужум уюштирилган. Оқибатда уларнинг барчаси воқеа содир этилган жойда ҳалок бўлдилар. Исроил хавфсизлик кучлари вакилининг тасдиқлашича, ҳужумни ФАТХ ҳаракати жангарилари амалга оширган бўлиши керак. Ундан аввалроқ Франция расмий Қуддусни Фаластинга нисбатан инсон ҳуқуқларини бузишда айб-лаб, ҳарбий ҳаракатларни тўхтатишга чакирган эди.

КАШМИР МОЖАРОСИ ЖИДДИЙЛАШАЯПТИ

Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штатидаги Катта шаҳрида полиция хизматига тегишли "Жин" русумли автомобилнинг портлатилиши туфайли 4 нафар полиция ходими ҳалок бўлди. Ушбу террор ҳуружини "Hezbollah"нинг ислом айримчилари амалга оширишгани, тахмин этилмоқда.

Шунингдек, Кашмирда ҳукумат хавфсизлик кучлари ва айримчилар ўртасида кечаётган тўқнашувлар сабабли қанчада 21 киши қурбон бўлиб, 30 нафари жароҳатланган. Сринагарда эса мактаблар, савдо дўконлари ёпиб қўйилиб, кўлаб кишилар ишга бормаяптилар. Буларнинг барчаси айримчилар томонидан Кашмирда Ҳиндистон армиясининг ҳозир бўлишига қарши уюштирилмоқда.

ҲАРБИЙ ҲАМКОРЛИК

Украина ва Македония раҳбарлари Леонид Кучма ҳамда Борис Трайковский ўртасида кечган учрашувга умумий яқун ясар экан, Украина президентининг матбуот котиби Игорь Сторожук расмий Киев Тетеве туман ҳарбий-техник ҳамкорлики келгусида ҳам давом эттиражани айтди.

Ҳозирга қадар Македонияга 8 та "Ми-24" ва "Ми-8" вертолётлари, 4 та қирувчи "Су-25" ҳамда 31 та "Т-72" танкларни етказиб берилган. Комендантлик соати жорий этилган Тетеведаги полиция маҳкамасига қилинган албан террорчилари ҳужуми оқибатида эса бир полициячи жароҳатланди.

ОПЕРАЦИЯЛАР ДАВОМ ЭТАЁТИР

Чеченистондаги Россия Федерал кучлари жиноятчи тўдаларни йўқ қилиш ҳаракатларини давом эттирмоқдалар, дея хабар беради "Интерфакс" агентлиги.

Хусусан, Ножай-Юртов туманида амалга оширилган шундай операция чоғида бир ҳарбий хизматчи ҳалок бўлди ва икки нафар жангари йўқ қилинди. Тўқнашув жойидан эса жиноятчиларга тегишли ўқдорилар топилган.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида
Камолиддин АЛИОХУНОВ тайёрлади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 30 октябрдан бошлаб ҳисоб ва боғхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиледи: /

1 Австралия доллари	217,41	1 Австрия шиллинги	28,18
1 Англия фунт стерлинги	623,66	10 Бельгия франки	96,14
1 Голландия гульдени	175,98	10 Греция драхмаси	11,39
1 Дания кронаси	52,10	1 БАА дирҳами	118,09
1 АКШ доллари	433,70	1 Миср фунти	101,99
10 Испания песети	23,31	100 Италия лираси	20,03
1 Канада доллари	275,30	1 Хитой юани	52,40
10 Люксембург франки	96,14	1 Малайзия ринггити	114,15
1 Германия маркаси	198,29	1 Польша злотийси	106,04
1 СДР	550,48	1000 Туркия лираси	0,27
1 Финляндия маркаси	65,23	1 Франция франки	59,12
1 Швейцария франки	263,04	1 ЕВРО	387,81
10 Жанубий Корея вони	3,36	10 Япония иенаси	35,40
1 Россия рубли	14,64	1 Украина гривнаси	81,91

*/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмага.

МАРД ҚОЛАР МАЙДОН ИЧИНДА...

Бугунги суҳбатдошимиз Тўрақўрғон туманидаги "Абдулла полвон" фермер хўжалиги бошлиғи, машҳур улоқчи Файзулла полвон АБДУЛЛАЕВ. -Тахририятимизга хуш келиб-сиз, Файзулла полвон! Ишлар билан ҳормай, чарчамай юриб-сизми?

- Қуллук. -Яқинда Тўрақўрғонда бўлиб, муваффақиятларингизни эшитдик. Галладан 80 центнердан, пахтадан салкам 50 центнердан ҳосил олибсиз. Табриклаймиз!

- Э, раҳмат!

-Сиз бугун бизга фермер сифатида эмас, ота-боболари аналарини давом эттираётган, бутун водийга довуруқли улоқчи полвон сифатида гурунг берсангиз дегандик.

-Жоним билан.

-Олдин... Беш рақамга муносабатингизни белмоллик эдик.

-Беш... Беш энди беш-да! Бугунги сўрасангиз, бизнинг авлоддан беш дондор улоқчи полвон ўтган. Мадусмон полвон буваимиз, Мама-назарбой... Отамизнинг оталари Умурзоқ полвон. У кишининг укалари Бойзоқ полвон, яна бир амаки-миз Жонузок "қўпқари".

-Отанинг-чи?

-О! Отамиз элнинг назаридаги мироб, ҳам урм бўйи олган-у олди-рмаган чавандоқ бўлган. Ҳам илми, мадраса кўрган назарқанда. Халол, танти, сажий-саховатли инсон эдилар, раҳматли. От минсалар оёқлари ерга тегиб турарди. 160-170 ки-

лонинг нари-берисидаги пахлавон одам эдилар.

-Демак, яхши эс-лайсиз.

-70-йил эди. Вафот этганларидан 15 ёшда эдим. Албатта, яхши эс-лайман.

-Қачон илк бор улоқ чопгансиз?

-17 ёшимдан от миниб, 19 ёшимда эса биринчи марта даврга тушганман. Қўшни Наманган туманида пахта байрами бўлганди. Бир зарб билан даврани ёриб кириб, улоқни ёппа қилиб ташлаганман.

Совринга велосипед беришганди.

-Кейин кўп жойларда бўлдингиз...

-Э, ҳа, бу улоқчиликнинг орқасидан биз борманган жой қолмаган. Қашқадарё, Сурхондарё... Бу ёғи Уш, Ўзган, Жалолобод, Арслонбоб, бўёғи Фарғона, Жиззах...

-Полвон сифатида улоқчи қандай фазилатларга эга бўлиши керак, деб ўйлайсиз?

-Улоқчи аввало пок бўлиши керак. Ҳаром-ҳарий аралаштирмаслик, ароқ ичмаслик керак. Ана шунда саломат юрасиз. Рух тоза юради. Шунча йил улоқ чопиб, ё бирор ерим синиб, ё йиқилиб лат еган эмасман.

-Чавандознинг омади отга ҳам боғлиқ дейишадими...

-Жуда тўғри. Яхши от эгасига итот этади, содиқ бўлади. Мени бир отим бўларди. "Қорагар" деган.

Тўрт яшарлигидан Чотқолдан олиб келгандим. Ўн бир йил чопдим. Олмаган совриним қолмади. Тили йўқ эди, холос жониворнинг. Бир чопганда 28 кун тўхтамай чопганман...

БЕШИНЧИ ҚАВАТДА БЕШ ДАҚИҚА СУҲБАТ

Оёғидан касалланди. Ўзини-ўзи қўтаролмайдиган бўлиб қолди. Тиг тортмиша кўнглим бўлмади. Дўстим эди-да. 93-йили августда ўлди... Ишда эдим. Келсам хотин, бола-чакам увуво солиб кутиб олди. Сездим. Оғилга кирсам тили осилиб ётибди. Қўзи очик... Йегини боғлаб, қафаллаб қўйдик...

-Хозир нечта отингиз бор?

(Боши 1-бетда)

Жами дунё давлатларни кезаркан сайёҳ,
Обод, гўзал ўлкаларни кўрганда бешак,
У дер экан: - Эй одамлар,
Бўлингиз огоҳ,
Бу Ватаннинг Андижон шу бўлса керак!

Улуғларнинг руҳларига таъзим қилингим,
Бундан барча Яратганга содиқ бандадир.
Агар жаннат ер юзида бўлса, билингим,
Ўша жаннат шу ердадир, Андижондадир.

Андижонда бир меҳмон ердан ховуч тупроқ олиб, дастурмолига тугибди. Нега бундай қилганини сўраганида:

-Ўз еримга бориб, тепадан сочмоқчиман. Зора, бизнинг еримиз ҳам шундай яшаса! - деган экан. Далада айланган юрган бир дехқон ховуч тупроқни кўрсатиб:

-Қаранг, буни. Девзира гуручга ўшайди! - дейди.

Аммо Андижонни Андижон қилган - унинг одамлари.

Биз Андижон шаҳри, сўнг Шахрихондан Бўзғача, Асакадан Жалолқудуқча кезиб, бу сарзаминнинг ажойиб фарзандлари, номи элда машҳур инсонларни эсладик. Бобур, Нодира, Умархон, Дукчи Эшон, Микромилбой, Яшин, Асад Исмаилов, Мукаррама опа-миз, Аббос Бакиров, Фаттохон, Йўлдош артел, Жўра полон, Гошиер, Мирзажон, Маннон, Хайрихон... Бир пайтлар Бухородан келиб, Андижонда чинакам шоир ва муаллим бўлиб шўрат қозongan, уруш қаҳрамони Султон Жўрани ҳам хотирладик.

Андижон аҳлининг ўз феъл-атвори бор. Ниҳоятда маданиятли. Тавозеъли. Кичик бир кузатиш. Бу ерда мушдек болани ҳам "сен"сирамайди, "сиз"лайди. БУЛАР ЭРТАНГИ ШАХС эканлиги назарда тутилса керак! Деярли ҳар исмга "жон" ва "хон" қўшиб айтади. Бўласа, ҳурмат қилмаётгандек туюлади. Энди жиддий кузатиш.

Андижон - шаҳар ва бутун туман марказлари, қишлоқлар - Мустақиллик йилларида, озгина вақт ичида табиқ бўлмас даражада ўзгарди. Маҳобатли, кўркам бинолар, гуллар. Қаёққа қарама "чинидек" деган сўзга сўзни ҳаёлидан кечирмай иложинг қолмайди. Вилоят билан бирга, одамлар юриш-туриши, яшаш тарзи, бир сўз билан, қиёфаси ўзгарган. Андижонликлар гайратли, ташвишдан кўпроқ ишни ўйлайдиган кишилар. Эҳтимомли, шу хислат уларга оддийлик бағишлаган.

Янги одам қиёфасига мисол.

Асакадек туманини бошқарётган кишини олдинлар дўппи кийган ҳоким,

деб бўлармиди?! Тилаволди Ёкубов илк қарашда дехқонни эслатади. У қабулига кўчага кузатиб қўйишни ўзига ор деб билмайди. Ҳаммага муомаласи бирдек. Содда. Биз унинг далада теримчилар билан гаплашишга эътибор бердик: "Ўғилларим! Қизларим!"

Асака пахта режасини муттасил бажариб келади. Ҳоким беш марта Президент табрикомасини олган. Асака бу йил ҳам бутун мамлакатда биринчи бўлиб режани бажарди... Комилжон Исҳоқов деган тажрибали дехқон бор. У киши катта бир йиғинда, саратон кирмай, гўзалар тухумдек-тухумдек кўсак олганини, дехқонга омад келгани, энди фақат ишловни бўшаширмаслик кераклигини айтди. Комилжон ота каби иш кўзини билган

АНДИЖОН ИБРАТИ

деҳқонлар маслаҳати билан Асакада 8 август кунини адир ва қумоқ ерларда теримни бошлаб юборишди. Бобур номи, "Шарқ ҳақиқати", "Янги ҳаёт" ширкат хўжалиқларининг пахтакорлари биринчилардан бўлиб теримга киришдилар... 18 август кунини "Шарқ ҳақиқати"нинг бош пудратчиси Хўрбек Турсунов туманда биринчи бўлиб маррага етди. Эртасига Фулом Ёкубов номи хўжалиқдан Алишер Машрабов бошлиқ пудратчилар мажбурий ҳисобига пахта топширишга киришдилар. Асака туманидаги 10 хўжалиқнинг барчаси кетма-кет зафар қучди... Ҳоким туманда Мустақилликнинг 10 йиллиги арафасида режа бажарилади, деб ваъда берган эди. Ўшанда баъзилар бунга ишонмаган эди. Ҳеч қачон август ойида терим режаси бажарилганими? Бироқ Тилаволди Ёкубов сўзи устидан чиқди, мамлакатимизда биринчи бўлиб Асака тумани маррага етди.

Бошқа туманлар-чи?! Вилоятдаги 14 туманининг барчаси ўз ишини уддалади.

Жалолқудуқ туманидаги "Ёрқишлоқ" ширкат хўжалиғи биз борган кунлари режани 165 фойздан оширган эди... Яна бир гап. Бу хўжалик раҳбари Юсуфжон Сотиболдиев қаердадир масалан, ҳар бири икки, уч килодан келадиган картошка ундирамиз, деса буни муболағам, лотми деб қабул қилмаслик керак. Андижонликлар сўзини елга тутадиган одамлар эмас.

Мустақиллик йилларида Андижон ўзининг бўй-бастини ёрқин кўрсатди.

"Андижон технологияси", "Андижон усули", "Андижон мактаби", "Андижон автомобилсозлари" каби иборалар ҳаётга кириб келди. Ҳамма ёқда қўлоққа қалинадиган бўлиб қолди. Андижонликлар дехқончилиқда ўзига хос катта исло-

хотларни амалга оширишди. Улар биринчилардан бўлиб галла мустақиллигини ҳам ижобий ҳал этишди. Ҳозирда кўп вилоятлар Андижон етиштирган галла уруғларидан самарали фойдаланишди. Вилоят пахтакорлари бу йил ўтган йилга қараганда маррага 14 кун олдин етиб келдилар. Улар 50 минг тонналик мажбуриятни ҳам аллақачон топширишди. Андижоннинг ҳамма ердан қадди кўриниб турадиган ўз "чинор"лари бор. Булар Ўрмонжон Бозорбоев, Рустамжон Жўраев, Аҳмаджон Хожиев, Отахон Алиматов, Саодатжон Жабборов, Одижон Бахронов, Маҳмуджон Сарбоев, Асалхон Расулова, Ботиржон Сатторов, Холдорали Тўйчиев... Буларнинг ҳар бирини мустақиллик даври қаҳрамони, дея оламиз...

Кимдадир андижонликларга осон, дегандек таассурот уйғонмаслиги керак. Пойдевор ўрнатмай, дастлабки гиштини қўймай, бинотиқлаб бўлмайди. Андижонда юриб, одамлар кўнот билан меҳнат қилишадиганига ҳар қадамда гувоҳ бўласиз. Катта ният ва аниқ иш ҳам, хирмонда ҳам, йўлда ҳам кўзга ташланади. Кўксингиз Андижон билан гурур туйғусига тўлади. Биз ҳам Андижон далаларида айланиб юриб, шу гурур туйғули, ҳаяжонимизни шеърли сатрлар орқали ифодалашда ўзимизни тўхтатиб туролмадик.

Чархи гардундир қадимий ошён,
Унда не элу элат тутмиш макон.
Бу жаҳон ичра ўзингсан бир жаҳон -
Мамлакатнинг ифтихори, Андижон.

Не ёвузлар сенга ҳамла этдилар,
Топтаёлмай, ўз бошига етдилар.
"Қузғуну қалхат"га келтирган
қирон -
Мамлакатнинг иқтидори, Андижон.

Ҳинд сори Бобур азм этганда бот,
Оти пайдо қилганида қўш қанот,
Термулиб қолган изидан безабон,
Мамлакатнинг эътибори, Андижон.

Сен эмасми, нурли сиймо Нодира,
Шахрихон - тарихда бўлган хотира.
Ҳар қадам ер тоза, гулгун, бокира,
Мамлакатнинг навбахори,
Андижон.

Ўтди-кетди кўп замонлар
бирма-бир,
Мустақиллик мулкига очдинг
бағир,
Яхши кунлар машъали сенсан,
ахир,
Мамлакатнинг сўз-шиори,
Андижон.

Қамчила от, сенга энди бахт қулиб,
Олиму шоир каби қўксинг тўлиб,
Бўлгин эркин, тинч, фарахли.

Бўл омон,
Мамлакатнинг ифтихори, Андижон.
Эркин САМАНДАР,
Омон МУХТОР,
Олимжон ХОЛДОР,
Қамчибек КЕНЖА.

ШОҲ САТРАПЛАР

Аҳмоқни урма,
сўкма - гапга сол.

Аҳмоқники - оғзида,
Подшоники - газнада.

Аҳмоқнинг жавоби -
сукут.

Аҳмоққа - калтак,
донога - ишорат.

Белги бўлса йўлдан
адашмас,
Ақл бўлса - сўздан.

Ботирдан яхши иш
қолар,
Дондан - сўз.

Бокқа булбул ярашар,
Одамга - ақл.

Тоғларга қор тушди,
Далаларга ризқ энди.

Б.АКРАМОВ сурат - лавҳаси.

"САМАРҚАНД ЭРТАКЛАРИ" ОЛМОН ТИЛИДА

Яқинда Олмониянинг "Майн Штайн" нашриётида "Самарқанд эртаклари" номли китоб нашр этилди. Ушбу китобнинг дунёга келишида олмонийлик этнограф Габриэле Келлернинг хизмати бекиёс.

Узоқ йиллардан буён Марказий Осиё ипак

йўллари бўйлаб дала тадқиқотлари ўтказиб келатган, ўз олдида асосан замонавий эртакларни тўплашнинг мақсад қилиб қўйган олимга ниятига эришишга қисман муваффақ бўлди. Аммо бу ҳали иш ниҳоятсига етди дегани эмасди. Эндиги муаммо мазкур эртакларни таржима қилиш билан боғлиқ бўлиб, Габриэле Келлер бу хусусда узоқ ўйлади. Чунки, таржима жараёни осон кечмас, эртаклар оҳанрабо тасмасига ёзиб олинган. Бу эса таржимондан бажариладиган ишда оғзаки услубни сақлаб қолиш шартини қўяди. Олима бу ишни фақат таржимон Хуррам Раҳимовга таваддийла олиши мумкин деган ҳолда келди-да зудлик билан "Немис-Ўзбек дўстлик жамияти" орқали Хуррам Раҳимовга мактуб йўллади.

Ўзбек эртакларини олмон тилига, олмон эртакларини эса ўзбек тилига таржима қилиш билан узоқ вақтлардан буён шугулланган келатган Хуррам Раҳимов бу тақлифга ўз розилигини билдирди.

Эртакларни таржима қилиш мен учун осон бўлмади, - дейди таржимон Хуррам Раҳимов. Китоб билан яқиндан танишган киши бунга тўла иқдор бўлиши аниқ.

Мазкур китобга айна пайтда ўзбек фольклоршунослигидаги янги ҳодиса сифатида қаралмоқда. Чунки китоб ўзида бошқа тадқ-

иқотлардан фарқланувчи қатор хусусиятларни жамлаган. Масалан, этнограф олим Габриэле Келлер биринчи марта ўзбек эртакларини назарий мотивлаштириш ва типиклаштириш муаммоларига жиддий эътибор қаратган. Китобнинг "Самарқанд эртаклари" дея номланишининг сабаби эртаклар асосан Самарқанд вилояти ва унинг атрофидаги ҳудудларда истиқомат қилувчи бобою момоларимиз тилидан ёзиб олинган.

Олмон китобхонарига тушунарли бўлиши учун китобдан эртак сўйловчиларнинг руҳий ҳолатини акс эттирувчи суратлар шунингдек, Габриэле Келлернинг эртакларни ёзиб олиш шартларини изоҳловчи шарҳлари ҳам ўрин олган. Ишга бу каби янги-ча ёндашув ҳамда узоқ муддатли тадқиқотлар самарасиз кетмади. Китоб 20000 нускада

чоп этилган мазкур жиҳатлар унинг Ўрунда катта муваффақият қозонишга ҳам асосий сабаб бўлди. Шундан сўнг тез орада Олмония матбуотида бу хусусда қатор тақризлар, илиқ фикрлар юзага кела бошлади. Китобнинг биринчи саҳифасини ярақлар экансиз, унда олмон тилида қайд этилган "Ўзбекистон мустақиллигининг 10 йиллигига ҳамда шу юртининг аёлларига бағишланади" деган жумлаларга кўзингиз тушади. Бейхотиёр кўнглингизда ифтихор туйғуларини ҳис этасиз. Бу каби ютуқларга эришишимиз истиқлол шарофатидан эканлигига яна бир бор амин бўласиз.

Нурбек САЛОМОВ,
ЎзМУ талабаси

ЯНГИ КИТОБ

ОТ - ЙИГИТНИНГ ҚАНОТИ

Тарихдан маълумки, одамларнинг оғирини енгил, мушкулни осон қилишда отнинг алоҳида ўрни бор.

Дарҳақиқат, от ҳамиша ҳаётда одамнинг таъини ҳисобланган. От билан ер ҳайдалган, дон экиб, юк ташилган, зироат янчилган. Ҷўнонлар поддаларини боқибди, савдогарлар мол-мулкни ташибди, элчилар хушбабарлар етказибди, отдан фойдаланган. Илгари гарбдан шарққа қанчадан-қанча йўллар отда босиб ўтилган. Катта қурилишларда, ўрмон хўжалик ишларида, темир йўллар қуришда отга тенг келадиган ёрдамчи бўлмаган. Хуллас, у меҳнатда, овда, жангда, байрамларда, спортда

отлар тасвири туширилган қоя тошлардан бошланган. Ниҳоят, асарларда, адабиётларда ҳамма ерда отнинг тавсифи бор.

Ота-боболаримиз касал қўргани борганда "отдай яхши бўлин", деб дуо қилишадиган бўлин",

ёш болаларни тойчоғим деб эрқалатишадиган. От бор ерда йўқдир бало, От йиғитнинг йўлдоши, От йиғитнинг қаноти... Бобомиз Амир Темура ҳам бодалиқдан отни жуда яхши кўрган эканлар.

Хулоса қилиб айтган бўлсак, от гўзаллик, мағрурлик, вафодорлик, қучқуват каби хислатларни ўзида мўжассам этган ноёб жонотдир. От саранг, от мининг азизлар!

Д.ХОЛМИРЗАЕВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қорамолчилик ва йилчилик кафедраси мудири.

Ф И К Р

Бобомиз Амир Темура ҳам бодалиқдан отни жуда яхши кўрган эканлар.

Хулоса қилиб айтган бўлсак, от гўзаллик, мағрурлик, вафодорлик, қучқуват каби хислатларни ўзида мўжассам этган ноёб жонотдир. От саранг, от мининг азизлар!

Д.ХОЛМИРЗАЕВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қорамолчилик ва йилчилик кафедраси мудири.

Ф И К Р

Бобомиз Амир Темура ҳам бодалиқдан отни жуда яхши кўрган эканлар.

Хулоса қилиб айтган бўлсак, от гўзаллик, мағрурлик, вафодорлик, қучқуват каби хислатларни ўзида мўжассам этган ноёб жонотдир. От саранг, от мининг азизлар!

Д.ХОЛМИРЗАЕВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қорамолчилик ва йилчилик кафедраси мудири.

Ф И К Р

Бобомиз Амир Темура ҳам бодалиқдан отни жуда яхши кўрган эканлар.

Хулоса қилиб айтган бўлсак, от гўзаллик, мағрурлик, вафодорлик, қучқуват каби хислатларни ўзида мўжассам этган ноёб жонотдир. От саранг, от мининг азизлар!

Д.ХОЛМИРЗАЕВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қорамолчилик ва йилчилик кафедраси мудири.

Ф И К Р

Бобомиз Амир Темура ҳам бодалиқдан отни жуда яхши кўрган эканлар.

Хулоса қилиб айтган бўлсак, от гўзаллик, мағрурлик, вафодорлик, қучқуват каби хислатларни ўзида мўжассам этган ноёб жонотдир. От саранг, от мининг азизлар!

Д.ХОЛМИРЗАЕВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалик институти қорамолчилик ва йилчилик кафедраси мудири.

СПОРТ ОЛАМИДА

ЖАНГОВАР ДУРАНГ, БИРОҚ...

Жорий йил Осиё кубок эгалари кубогини бахсларида мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилаётган "Пахтакор" ва "Насоф" жамоалари биринчи босқич учрашувларини муваффақиятли якунлаб, дастлабки рақибларидан устун келишган ҳамда кейинги ўйинларда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритишган эди.

Яқинда мамлакатимизнинг Тошкент ва Қарши шаҳарларида навбатдаги босқич учрашувлари бўлиб ўтди. "Пахтакор" маркази стадионида майдон эгалари Тожикистоннинг "Регар" ва "ТадАЗ" клуби билан куч сынашган бўлиши, "Насоф" ва ҳам айнан Тожикистоннинг "Ўмид" жамоаси футболчилари рақиб бўлишди.

Очилишни айтганда Ўзбекистон терма жамоасининг жаҳон чемпионатидаги муваффақиятсиз ўйинларидан бироз диллари хира бўлган ишқибозлар ҳар икки жамоамиздан фақат галаба қўтишганди. Бу вазифани қаршилик футболчилар уддалашди. Улар "Ўмид" дарвозасига 4 та гол йўллаб, ўз дарвозасидан фақат биттагина тўп ўтказиб юборишди, холос. Бироқ "Пахтакор"га ушбу ўйинда галаба қозониш насиб этмади. Ўйин 2:2 ҳисобида жанговар дуранг билан ниҳоятсига етди.

САМБОЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Мамлакатимизда спортнинг самбо тури билан шугулланаётган ёшлар кўпчилигини ташкил этади. Самбо йиғитларимизнинг ҳалқаро мусобақаларида мамлакатимиз шарафини муносиб ҳимоя қилаётганликлари ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Сўзимиз исботи учун яқиндагина Россиянинг Красноярск шаҳрида бўлиб ўтган жаҳон чемпионатидаги полвонларимиз қўлга киритган натижаларни келтириш мумкин. Ушбу мусобақаларда ҳамюртларимиздан Дмитрий Новицкийга олтин медал насиб этган бўлса, Ақобир Қўрбонов ва Шавкат Жўраевлар жаҳон чемпионатининг қумуш медалларига сазовор бўлишди.

НАТИЖАЛАР ЁМОН ЭМАС

Аввал хабар қилганимиздек, Австриянинг Линц шаҳрида жаҳоннинг кучли теннисчилари иштирокда ўтказилган ҳалқаро мусобақалар ниҳоятсига етди.

Ушбу нуфузли турнирда юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилган Ирода Тўлаганова биринчи босқич учрашувларидаги

галабасидан сўнг белгиялик Жюстина Хэненни уч сетда 6:7, 6:0, 6:3 ҳисобида енгиб, чорак финалда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритганди.

Навбатдаги босқичда унга россиялик теннисчи Татьяна Панова рўбарў келди ва 6:2, 6:4 ҳисобидаги галабадан сўнг Ирода ярим финалга йўлланма олди. Аммо финал бахсларида ҳам иштирок этиш ҳамюртимизга насиб этмади. Чунки ярим финалда Иродага рақиб бўлган Елена Дониц ундан устунроқ эканлигини намоиш қилди ва галаба қозонди.

ЛЬЮИС РИНГДАН КЕТАДИМИ?

Англиялик машҳур оғир вазни профессионал боксчи Леннокс Льюис 17 ноябр кунини Лас-Вегас шаҳрида Хассим Раҳмон билан кечадагидан жангда қўлга киритадиган маблагини 11 сентябрдаги террор хуружидан жабр кўрганларга беришини маълум қилди.

Шунингдек, 36 ёшли Леннокс АҚШда террор туйғули ота-онасидан айрилган болалар учун бир неча интернатлар очилиши режалаштирмоқда. Аммо, жорий йилнинг апрел ойида Хассим Раҳмондан нокаутга учраган Льюис, агарда бу гал ҳам мағлубиятга учраса боксни бир умрга тарк этишини, аввалги матбуот анжуманида айтган эди.

САФИН ЯНА ЧЕМПИОН

"St Petersburg Open" турнирида муваффақиятли иштирок этган россиялик теннисчи Марат Сафин финал босқичида германиялик Райнер Шюттлер устидан уч сет бўйича - 3:6, 6:3, 6:3 ҳисобида галаба қозонди.

Шу билан бирга, Россиядаги "шимолий пойтахт" турнирининг 109 минг долларлик мукофотини қўлга киритган Марат Австралиянинг Сидней шаҳрида ўтказиладиган "Masters Cup" мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқини сақлаб қолди.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

ШУ ҲАФТАДА ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Ўзбекистон об-ҳавони кузатиш маркази маълумотларига кўра, ҳафта бошида мамлакатимизда ҳаво ўзгариб, айрим жойларда бироз ёмғир ёғиши мумкин. Шарқдан 7-12 м/с тезликда шамол эсади.

ТОШКЕНТ шаҳрида кечаси 0-2, кундузи 11-13° илқ бўлади.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ва ХОРАЗМ вилояти ҳамда ФАРҒОНА водийсида ҳарорат кечаси 1° совуқ - 4° илқ, кундузи 5-10° га етади.

БУХОРО, НАВОИЙ, ТОШКЕНТ, САМАРҚАНД, ЖИЗЗАХ ва СИРДАРЁ вилоятларида кечаси 0-5, кундузи 8-13 даражага кўтарилади.

ҚАШҚАДАРЁ ва СУРХОНДАРЁ вилоятларида ҳаво босими кечаси 1-6, кундузи 12-17° ни ташкил этади.

31 октябрь - 3 ноябр кунлари Республикаимиз бўйича ҳаво ўзгариб, 1-2 ноябрда айрим жойларда ёмғир ёғиши мумкин. Шарқий шамол йўналишини ўзгартириб, ғарбдан 7-12 м/с тезликда эсади.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ва ХОРАЗМ вилоятида кечаси 0-5, кундузи 31 октябрь - 2 ноябрда 10-15, 3 ноябрда 20-25° иссиқ бўлади.

БУХОРО, НАВОИЙ, САМАРҚАНД, ЖИЗЗАХ, СИРДАРЁ ва ТО